

Alex Vanopslaghs grundlovstale

Taler

Alex Vanopslagh
Formand for Liberal Alliance

Dato

5. juni 2026

Sted

Testrup Højskole

1 Grundlovsdag er den borgerlige festdag.

Hvor de røde har deres 1. maj med fadøl i Fælledparken, har vi borgerlige grundlovsdag med fædrelandskærlighed og en hyldest til det frie samfund.

5

Bevares, de røde må også gerne fejre grundlovsdag. Selvfølgelig. Bare giv den gas - Grundloven giver jo både ytrings- og forsamlingsfrihed.

Men de sejre, vi fejrer på grundlovsdag, er bundborgerlige.

10

Det var borgerlige og liberale idéer, traditioner og dyder, der skabte ikke bare Grundloven i 1849, men som gav Folkestyret liv og igangsatte en rivende udvikling

15 Det kan koges ned til to ord: Frihed. Og ansvar.

Grundloven og Folkestyret satte danskerne fri til at bruge deres talenter og evner, som de selv fandt bedst.

20 Hvor myndige borgere stillede sig selv spørgsmål, som enhver bør stille sig selv:

Hvad ønsker jeg at gøre med friheden? Til at være ligeglad med andre og pille i min egen navnle? Eller til at tage ansvar og være noget for andre? Min familie, min landsby, mit land.

25

Danskerne valgte det sidste. Friheden brugte de til at tage ansvar. Ansvar for deres eget liv som myndige borgere.

Men så sandelig også ansvar for det fælles bedste.

30

Det var præcis også hvad Grundtvig forudsagde: At friheden er nødvendig for at tage ansvar for det fælles bedste.

35 For hvad skete der i årtierne efter at vi fik Folkestyre - og forsamlingsfrihed, foreningsfrihed og så videre?

Vi skabte andelsbevægelsen med mejerier, brugsforeninger og slagterier over hele landet.

40

Vi byggede forsamlingshuse, friskoler og højskoler og satte skub i hele folkeoplysningen.

Ikke fordi kloge politikere havde lagt store planer. Ikke fordi staten styrede udviklingen.

45

Faktisk vedtog politikerne utroligt få love i store dele af perioden - fra 1885 og næsten ti år frem blev der ikke besluttet en eneste ny offentlig udgift. Det parlamentariske Danmark var handlingslammet på grund af visnepolitikken og forfatningskampen mellem Landstinget og Folketinget.

50

Og i den tid, hvor politikerstyre var i fuldstændig krise, politik var gået i stå - ja, det var også det årti nogen kalder "Foreningsdanmarks guldalder". Det var der højskolebevægelsen, friskolebevægelsen, andelsbevægelsen osv. blomstrede.

55

Det var der, Folkestyrede blomstrede.

Fordi frie danskere tog ansvar og byggede Danmark nedefra.

60 Danskerne gik fra at være den passive og umyndige almue til at være et oplyst, dannet, aktivt og selvstændigt folk.

Det er det som Folkestyret handler om. Hvordan vi som folk hver evig eneste dag kan bruge vores frihed til at tage ansvar og gøre en forskel for andre mennesker.

65

Danmark og danskernes styrke, livskraft og initiativ voksede indefra og nedefra. Det bør vi huske her på grundlovsdag, og det bør vores nye regering også huske.

Jeg startede med at sige, at Grundlovsdag er en borgerlig festdag. Og selvom jeg ønsker vores nye rødkløver-regering tillykke, så var regeringsdannelsen ikke
75 ligefrem nogen borgerlig festdag.

Mette Frederiksen kaldte den hedengangne SVM-regering for en mærkelig regering.

80 Hvilket ord skal man så bruge til at beskrive denne her regering?

Tja.. En gratis omgang, måske.

På overfladen lyder det hele jo sympatisk. Tandlægebesøg skal være gratis.
85 Togbilletter skal være gratis. Busbilletter skal være gratis. Momsen skal halveres og der skal være flere penge til folk på Arne-pension, flere penge til folk på folkepension, flere penge til folk på kontanthjælp, flere penge til huslejetilskud.

Med bind for øjnene bliver milliarderne lovet ud til højre og venstre.

90

I stedet for at appellere til danskernes fornuft og selvstændighed, opfører regeringen sig som curlingforældre for os borgere.

Man skal spejde længe efter Grundlovens ånd og ideal om, at flest mulige
95 danskere skal blive myndige, selvstændige borgere der kan tage ansvar.

Ligesom man også skal spejde længe efter, hvor pengene til alle de vilde løfter skal komme fra.

100 For ved I, hvad den mest anvendte sætning er i hele regeringsgrundlaget? Det er: "Regeringen vil løbende anvise finansiering til sine initiativer".

Det er næsten en karikatur på rød økonomisk politik: nem at bruge penge, knap så nemt at finde dem.

105

Hvad der til gengæld overrasker mig lidt er, at det her er en rød-lilla regering, som fører en arbejderfjendtlig politik.

110 Hvis man tjener under 58.000 kroner om måneden - og det er der immervæk 2,5 millioner arbejdende danskere, som gør -, så er der ingen skattelettelser. Skattelettelserne på arbejde er reserveret den rigeste halvdel af befolkningen.

For alle andre er der faktisk skattestigninger i vente!

115

Regeringen vil nemlig "fastfryse beløbsgrænserne for personskatter de næste to år".

Det svarer til skattestigninger for 10 mia. kroner.

120

De håber, at folk ikke opdager den, fordi den er skjult.

125 De håber, at folk ikke forstår den, fordi de har gjort skattesystemet så kompliceret.

De fodrer hunden med sin egen hale - og så håber de ellers på, at hunden er så forvirret, at den ikke forsøger at logre med halen inden valget!

130

Vi kender det fra supermarkedet. Chipposen bliver mindre, men prisen er den samme.

135

Det kalder man shrinkflation.

Nu gør regeringen det samme med danskernes lønsedler. De tager lidt mere, uden at sige det højt.

140

Det er ikke bare skattestigninger. Det er skattesnigninger.

145 Det er der da ikke meget frihed og ansvar over. Det er ikke det Danmark, jeg kender og elsker.

150 Noget af det vigtigste, vi fik indført i Danmark i forbindelse med at vi blev til et Folkestyre, var at vi fik næringsfrihed.

Med næringsfrihedsloven fra 1857 fjernede man næsten alle de medfødte privilegier, monopoler, barrierer og bureaukrati, som holdte almindelige danskere nede.

155

Danskerne blev frie til at arbejde med hvad de ville, stifte de virksomheder de ville, handle som de ville og frie til at konkurrere med hinanden.

160 Resultatet var slående. Hvor Danmark i starten af 1800-tallet var et uoplyst enevælde og en fattig og udpint lilleputstat, så var vi i slutningen af århundrede et af verdens rigeste lande, som handlede med det meste af verden.

165 Som Grundtvig sagde, var det både retfærdigt og til det heles bedste, at folk kunne stræbe efter at ernære sig så godt, som de kunne, med egne hænders arbejde.

170 På den måde er der jo ikke meget, der har ændret sig siden da. Slaget står stadig mellem os, der gerne vil styrke den ansvarsfølelse og foretagsomhed, som har kendetegnet danskerne i mere end 100 år - og dem, der ikke tiltror danskerne ret meget.

175 Her er der brug for, at rødkløver-regeringen har en opposition, som formår at være både kritisk og konstruktiv.

Det er så sikkert som amen i kirken, at alt hvad der er fornuftigt i regeringsgrundlaget, det vil Enhedslisten ikke være med til.

180 Nu har jeg jo kritiseret regeringen lidt. Men jeg vil også rose regeringen for at der faktisk er lagt op til nogle fornuftige ting andre steder i regeringens grundlaget.

185 Særligt når det kommer til at sænke skatten på den sidst tjente krone, sænke skatten på virksomheder og arbejdspladser og sænke skatten på investeringer i fremtidige arbejdspladser.

Danmark og danskerne fortjener en politik, som styrker vores konkurrenceevne og belønner de danskere, som er med til at skabe arbejdspladser.

190

Så rødkløver-regeringen har brug for os blå partier.

Men vi behøver ikke ukritisk at skrive under på alt, hvad regeringen beder os om.

195

Jeg vil derfor foreslå, at vi borgerlige partier bygger videre på det gode samarbejde under den borgerlige kongerunde, hvor vi samledes om en ambitiøs reformpolitik.

200

Ved de store økonomiske forhandlinger bør Venstre, Konservative og Liberal Alliance stå sammen.

205

Vores krav bør være klart: Den samlede pakke skal være mere ambitiøs end regeringens udspil. Og danskere, der tjener under 58.000 kroner om måneden, skal også have en skattelettelse — regeringen skal droppe sine skattesniginger.

210

Det er ikke mange år siden, at vi havde en centrum-venstre regering under ledelse af Helle Thorning-Schmidt. Dengang fik borgerlige partier markant indflydelse. Ikke ved at logre med halen for regeringen men ved at agere konstruktive og kritiske på én og samme tid.

215

Den indflydelse kan vi også få de kommende år, hvis vi står sammen.

Selvom Mette Frederiksen nu får sin tredje periode som statsminister, er jeg fortrøstningsfuld på vegne af det borgerlige Danmark.

220

Jeg ser borgerlige partier, der rykker tættere sammen. Og jeg ser et Danmark, der hungrer efter en tilbagevenden til klassiske dyder: frihed, ansvar og fædreland.

Kommentatorerne kan måske ikke se det. De har travlt med socialdemokratiske kaffeklubber og hvor mange ministerposter der er øst og vest for Storebælt.

Men vi andre ser det. Danmark længes ikke efter flere gratis løfter fra staten. Danmark længes efter frihed, ansvar og troen på, at vi igen kan bygge landet nedefra.

230 Tak for ordet. Glædelig Grundlovsdag.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

235 **Kildetype**
Digitalt manuskript

Tags

Grundlovstale

240 **URI**
<https://www.dansketaler.dk/tale/alex-vanopslaghs-grundlovstale-2026>

245

250

255

260